

Naturstyrelsen Vadehavet
Skovridervej 3
6510 Gram

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 111725
Ref. sinyb
Den 11. december 2025

Dispensation til etablering af vandforsyning til får inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til en ny linjeføring af en vandledning med 2 synlige brønde inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 67 Sdr. Farup By, V. Vedsted, matr.nr. 76 Ø. Vedsted By, Ribe, del af matr.nr. 123a V. Vedsted By, V. Vedsted, matr.nr. 123b V. Vedsted By, V. Vedsted, del af matr.nr. 191b Nr. Farup By, Farup, og matr.nr. 7000n V. Vedsted By, V. Vedsted, Bjerrumvej 34, 6760 Ribe, Esbjerg Kommune.

Der er tidligere meddelt dispensation til et andet linjeforløb i j.nr. 24/04689. Naturstyrelsen ønsker med den nye ansøgning at opnå en mere optimal placering af vandposter til græssende får, da vandtrykket i det oprindelige projekt ikke kunne klare det ansøgte rørforløb.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Vilkår for dispensationen

1. Arbejdet skal foregå i perioden august til februar.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen

Det fremgår af ansøgningen at:

”Naturstyrelsen ønsker at fortsætte pleje af strandeng med afgræsning af får.

Hidtil har der været en enkelt vandpost, i den ene ende af folden, som er ca. 4 km.

Det har betydet en skæv fordeling af græsning, da dyrene søger vandet. For at få en mere jævn afgræsning, ønskes der derfor at etablere flere vandposte på strækningen.

Der ønskes etablering af 3 nye brønde, som kobles sammen ved nedgrubning af rør i ca. 60-70 cm dybde. Nedgrubningen foregår med en traktor, der på en gang, skærer en plovfur, nedlægger vandrør samt skubber jorden tilbage igen. Det er derfor kun de nye brønde, der efterfølgende er synlige. Brøndene er ca. 20 cm høje og etableres med et rør Ø60.”

De to brønde bliver etableret på hhv. matr. 67 og 123a.

Et billede af området og de 5 ansøgte matrikler kan ses på figur 1.

Et kort over, hvor brønde etableres og rør nedgrubes/underføres kan ses på figur 2.

Et billede af, hvordan brøndene kommer til at se ud, kan ses på figur 3.

Ansøger har i en telefonsamtale oplyst, at der findes et dige langs østsiden af de ansøgte matrikler. Ansøger har oplyst, at man har valgt at placere de tre brønde i den vestlige side af matriklerne for ikke at påvirke digernes sikkerhed.

Fig. 1. Ortofoto 2025. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange signatur. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel.

Fig. 2. Tilsendt fra ansøger. På kortet er de eksisterende brønde markeret med gul og grøn prik. De ansøgte brønde er markeret med røde prikker. Den ansøgte nedgrubning er markeret med en sort stiptet linje. Den ansøgte underføring ses mellem 2 gule prikker.

Fig. 3. Tilsendt fra ansøger. På billedet ses et eksempel på, hvordan de ansøgte brønde vil komme til at se ud.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder. De projekter, der omfattes af kravet om vurdering, er projekter som ikke direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning.

Kystdirektoratet skal vurdere, om det ansøgte kan påvirke plante eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 78 og fuglebeskyttelsesområde nr. 57. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 27.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte er direkte forbundet og nødvendigt for Natura 2000 områdets forvaltning. Der foretages derfor ikke en væsentlighedsvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Der er på arter.dk registreret følgende bilag IV-arter inden for et 10 x 10 km kvadrat; odder, grøn mosaikguldsmed, europæisk stør, almindelig delfin, strandtudse, pipistrellerflagermus, brunflagermus, og marsvin.

Kystdirektoratet bemærker, at europæisk stør, almindelig delfin, og marsvin alle lever i vand. Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund ikke, at de nævnte arter vil blive påvirket negativt af det ansøgte. Der er i vurderingen lagt vægt på, at det ansøgte foregår på land, og ikke berører vandet.

Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil påvirke de oddere der måtte være i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at anlægsarbejdet vil foregå i dagtimerne, mens odderen primært er aktiv i skumrings- og nattetimerne. Der er yderligere lagt vægt på, at det ansøgte ikke kommer i berøring med nogen vandløb.

Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil påvirke de flagermus der måtte være i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der hverken fjernes bygninger eller gamle træer i forbindelse med det ansøgte.

Kystdirektoratet bemærker, at grøn mosaikguldsmed er tilknyttet ferskvandssøer, vandløb og grøfter. Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil påvirke grøn mosaikguldsmed i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at det ansøgte ikke berører ferskvandssøer, vandløb eller grøfter.

Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil påvirke potentielle levesteder af strandtudse i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der er sat vilkår, der sikrer at anlægsarbejdet vil foregå uden for strandtudsens yngletid. Anlægsarbejdet berører desuden ikke potentielle ynglevandhuller, og der sker ingen varige ændringer af potentielle rasteområder på strandengene og tilstødende græsarealer.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Arealerne ligger desuden i natur- og vildtreservat Vadehavet.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet bemærker, at der er ansøgt om dispensation til etablering af to brønde med synlige dæksler, samt nedgravning/underføring af vandrør.

Som udgangspunkt kræver midlertidige terrænændringer i strandbeskyttelseslinjen, som fx nedgravning af rør og ledninger ikke dispensation, hvis terrænet straks reetableres. På arealer med enten § 3-beskyttede naturtyper eller kortlagte habitatnaturtyper, som f.eks. strandenge, overdrev og lign. kan sådanne indgreb imidlertid være så store, at arealet ikke umiddelbart kan reetableres, og derfor kræver sådanne anlægsarbejder en forudgående dispensation. Det er Kystdirektoratets vurdering at de i sagen omhandlede terrænændringer efter det oplyste er af så begrænset og midlertidigt omfang, at ændringerne ikke kræver dispensation. I vurderingen har Kystdirektoratet lagt vægt på at underføringen vedrører en kort strækning under befæstet areal, og at nedgravningen sker i én arbejdsgang hvor gravning, nedlægning af rør og jordpåfyldning sker lige efter hinanden.

For så vidt angår selve etableringen af de to nedgravede brønde, forudsætter denne dispensation. Kystdirektoratet meddeler herefter dispensation til etablering af de to nedgravede brønde med placering og dimensioner som oplyst i ansøgningen. Der lægges vægt på, at anlæggene vil have en meget begrænset synlig effekt på kystlandskabet, og at de er nødvendige for at sikre en mere ligelig afgræsning af området i forbindelse med Naturstyrelsens pleje af strandengene på de berørte arealer.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til etablering af to brønde med synlige dæksler.

Med venlig hilsen

Sidsel Nyborg
Kystdirektoratet
+45 51 71 68 24
sinyb@kyst.dk

Bilagsliste:

- Bilag 1: Lovgrundlag
- Bilag 2: Klagevejledning
- Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Esbjerg Kommune, raadhuset@esbjergkommune.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Esbjerg, dnesbjerg-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydvestjylland, sydvestjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Esbjerg, esbjerg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. N89
Vadehavet, habitatområde H78, Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og
Varde Å vest for Varde og fuglebeskyttelsesområde F57**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 78		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klittavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Grøn kølleguldsmed (1037)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Laks (1106)	Snæbel* (1113)
	Stavsild (1103)	Odder (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 57		
Fugle:	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Lysbuget knortegås (T)
	Gravand (T)	Gråand (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Edderfugl (T)	Sortand (T)
	Havørn (T)	Blå kærhøg (T)
	Vandrefalk (T)	Klyde (TY)
	Strandskade (T)	Hvidbrystet præstekrave (TY)
	Hjejle (T)	Strandhjejle (T)
	Islandsk ryle (T)	Sandløber (T)
	Almindelig ryle (T)	Rødben (T)
	Sortklire (T)	Hvidklire (T)
	Lille Kobbersneppe (T)	Stor regnspove (T)
	Storspove (T)	Dværgmåge (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (TY)
	Sandterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Hvid stork er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde 51. Sandterne, splitterne og hvidbrystet præstekrave er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde 57. Hvid stork, mosehornugle og hvidbrystet præstekrave er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde 60. Rørdrum og mosehornugle er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde 63. Sandterne, mosehornugle og splitterne er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde 65. Engsnarre, mosehornugle og brushane er ikke tilstede i fuglebeskyttelsesområde 67. For trækfuglene er følgende fugle ikke tilstede i national eller international væsentlig forekomst: Vandrefalk i fuglebeskyttelsesområde 52. Pibeand i fuglebeskyttelsesområde 55. Sangsvane i fuglebeskyttelsesområde 67. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))